

Výchovně-vzdělávací program

školní družiny

při

Základní škole

Orlová-Lutyně

K. Dvořáčka 1230

okres Karviná,

příspěvková organizace

1) Identifikační údaje:

Název: Školní družina při Základní škole Orlová-Lutyně K. Dvořáčka 1230 okres Karviná, příspěvková organizace

IČO ZŠ: 75026635

Adresa ŠD: ZŠ K. Dvořáčka č.1230, Orlová-Lutyně PSČ 735 14

Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Nowak

Vedoucí vychovatelka: Irma Uherková

Vychovatelky ŠD: Andrea Gabčová, Bc.Tereza Strumínská, Lucie Sobotková, Bc.Barbora Czajová

Kontakty:

- sekretariát školy: 596 511 085
- školní družina: 739 327 019, 737 203 180
- E-mail: sekretariat@zsdvoracka.cz
- Webová adresa: www.zsdvoracka.cz
- Datová schránka školy: n34mqkr

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2019

2) Charakteristika školní družiny:

Školní družina sídlí v budově školy.

V ŠD pracují čtyři oddělení, která mají k dispozici 4 místnosti. Jsou vhodně vybavena nábytkem, hrami, hračkami a audiovizuální technikou.

Všechny vychovatelky mají odpovídající pedagogické vzdělání. Svou kvalifikaci a pedagogický růst vychovatelky rozšiřují dalším vzděláváním v akreditovaných kursech a samostudiem.

Do náplně práce vychovatelky patří mimo přímého výchovného působení na děti i nepřímá výchovná činnost, která zahrnuje vypracování plánů a přípravu na výchovné činnosti, vedení pedagogické dokumentace, přípravu a zajišťování materiálu, péči o svěřený materiál a vybavení ŠD, účast na poradách, školeních a seminářích, vedení administrativy a spolupráci s třídními učiteli a zákonnými zástupce dětí.

Do ŠD jsou přijímáni žáci kmenové školy jejichž rodiče zaplatili měsíční úplatu na neinvestiční náklady provozu ŠD, nemají dluh z předchozího období a byli zapsáni v termínu zápisu až do naplnění povoleného stavu žáků. Ostatní děti jsou zapsány do pořadníku.

Do ŠD jsou přijímáni také žáci s podpůrnými opatřeními. Při činnostech v ŠD vychovatelky vycházejí z individuálního vzdělávacího plánu nebo plánu pedagogické podpory jednotlivých žáků. Jejich specifické potřeby konzultují a spolupracují s třídními učiteli a speciálním pedagogem školy.

Provoz a organizace ŠD:

- Ranní provoz je od 6,00 do 8,55 hodin.
- Odpolední provoz od 11,40 do 16,30 hodin.
- Žáci jsou převáděni hromadně pod pedagogickým dozorem. Mají – li individuální výuku a zájmové činnosti, přecházejí bez doprovodu.
- Žáci jsou z ŠD uvolňováni v době po vyučování do 13,45 hod., mezi 14,50 – 15,10 hod., pak jsou děti převedeny do odpoledního oddělení, kde je mohou od 15,20 hod. rodiče vyzvedávat dle potřeby až do 16,30 hod.
- Po obědě je čas vyhrazen odpočinkové činnosti, v době od 13,45 do 14,50 hod. činnostem zájmovým a rekreačním.
- Přípravě na vyučování je věnován čas od 15,30 hodin v pondělí až čtvrtek, písemné úkoly vypracovávají žáci jen na výslovnou žádost rodičů.
- Při ŠD pracují zájmové kroužky určené pro děti ŠD.
- Kroužky se obměňují dle zájmu dětí. Nabízená je jóga, zumba, hry s kostkami a kroužek Šikulky.

- Přílohy: - Řád a režim ŠD

3) Charakteristika výchovně-vzdělávacího programu

ŠD

Výchovně-vzdělávací program ŠD vychází ze Školního vzdělávacího programu kmenové školy, v níž je vždy jedna třída každého ročníku zaměřena na rozšířenou výuku hudební výchovy.

Program ŠD je výchovně-vzdělávací projekt navržen a koncipován především pro věkovou skupinu dětí I. stupně. Pomocí tématických okruhů navazuje na hlavní vzdělávací oblasti ŠVP kmenové školy a posiluje a rozvíjí kompetence přiměřené věku dětí v ŠD.

Hlavní výchovně-vzdělávací oblasti programu ŠD je „Člověk a jeho svět“ v součinnosti s oblastmi „Člověk a zdraví“, „Člověk a svět práce“, „Umění a kultura“ a „Jazyk a jazyková komunikace“.

K dosažení cílů a provázanosti výchovně-vzdělávacího programu ŠD jsou v projektu zařazena průřezová témata „Osobnostní a sociální výchova“, „Výchova demokratického občana“ a „Environmentální výchova“.

4) Cíle výchovně-vzdělávacího programu ŠD

Rozvoj osobnosti člověka (ROČ)

1. připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti s vědomím svých práv a povinností
2. podněcovat žáky k tvořivému myšlení a k řešení problémů
3. rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
4. vytvářet u žáků potřebu pozitivního jednání
5. rozvíjet u žáků tolerantnost, vnímavost a citlivé vztahy k lidem a svému okolí
6. vést žáky k sociální soudržnosti s jinými lidmi a učit je žít společně s nimi
7. vštípit žákům ohleduplnost k jiným kulturám a duchovním hodnotám
8. učit žáky rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
9. vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
10. pomoci žákům rozpoznávat základy hodnot života
11. rozvíjet u žáků estetické cítění
12. nabídnout žákům smysluplné využití volného času, potírání negativních jevů
13. podporovat jejich individuální dovednosti a nadání

Vědomí národní hrdosti (VNH)

1. vést žáky ke správnému používání českého jazyka
2. utvářet u žáků vědomí hrdosti k městu Orlová a seznamovat je s jeho historií a současností
3. dopřát žákům poznání lidových tradic, zvyků, písní, tanců a nářečí města
4. poznávat okolí svého bydliště a pečovat o něj
5. umožnit žákům podílet se na vytváření estetického prostředí a kulturního života v ŠD, ve svém bydlišti, jeho nejbližším okolí i městě
6. poznávat možnosti a způsob dnešního života města Orlová

Ochrana životního prostředí (OŽP)

1. upevňovat a rozšiřovat znalosti dětí o živé a neživé přírodě
2. seznamovat žáky s různými ekosystémy na Zemi
3. pečovat o životní prostředí ve svém nejbližším okolí

5) Klíčové kompetence

Soubor dovedností a vědomostí rozvíjejících určitou kompetenci.

1. Kompetence k učení (KU)

1. vytváří si optimální podmínky k práci i učení
2. umí si vytyčit cíle
3. klade si otázky a hledá na ně odpovědi
4. všímá si souvislostí mezi jevy
5. dokáže kriticky zhodnotit výkony své i ostatních lidí
6. získává vědomosti z různých pramenů a zdrojů
7. získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích

2. Kompetence k řešení problémů (KŘP)

1. kreativita – hledá různá řešení problému a vybírá mezi nimi
2. flexibilita – dovede se přizpůsobit změnám
3. vytrvalost – nenechá se odradit neúspěchem a směřuje k řešení
4. odpovědnost – přijímá zodpovědnost za své rozhodnutí
5. cílevědomost – započatou práci dokončí
6. rozpozná, jakých chyb by se mohl dopustit při řešení problému

3. Kompetence komunikativní (KK)

1. své myšlenky dokáže vyjádřit vhodně formulovanými větami
2. komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
3. umí vhodně řešit konflikty
4. účinně se zapojuje do diskuse
5. umí naslouchat druhým a přijmout jiný názor
6. využívá ke komunikaci telefon
7. používá obvyklé české frazémy

4. Kompetence sociální a personální (KSP)

1. respektuje dohodnutá pravidla
2. umí ocenit spolužáky za dobrou práci ve skupině i za individuální výkony
3. při práci ve skupině se podělí o pomůcky a materiál

4. dokáže přijmout kompromis i jednoduchou roli ve skupině
5. dokáže tolerovat a přijmout jiný názor
6. rozezná vhodné a nevhodné chování, vnímá agresivitu, nespravedlnost, šikanu a dokáže se jí bránit
7. řídí a organizuje činnost ostatních ve skupině

5. Kompetence občanská a činnostní (KOČ)

1. váží si tradice a kulturního dědictví národa
2. rozvíjí demokratické vztahy s okolními lidmi
3. dokáže rozpoznat nevhodné sociální a kulturní postoje
4. dbá na osobní zdraví své i druhých
5. odhaduje rizika svého jednání a nápadů
6. projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům
7. vnímá krásu přírody a cíleně o ni pečuje
8. učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
9. používá základní společenské normy chování

6. Kompetence pracovní a trávení volného času (KPVČ)

1. udržuje své pracovní místo i okolí v pořádku
2. práci dokončuje
3. vyhodnocuje výsledky své činnosti
4. smysluplně a aktivně využívá svůj volný čas
5. vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic a rozvíjí je v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
6. umí odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času
7. plánuje a organizuje své pracovní činnosti, komunikuje a pracuje v kolektivu

6) Obsah výchovně-vzdělávacího programu ŠD

1) Oblast „Člověk a jeho svět“

a) *Tématický okruh „ Místo, kde žijeme“*

- škola, okolí školy a mého bydliště
- orientace ve městě, významné budovy města
- sportovní, kulturní a společenský život
- místa pro oddech a rekreaci

b) *Tématický okruh „Lidé kolem nás“*

- život v rodině, soudržnost
- zásady slušného chování a stolování
- klima v oddělení, přátelství a kamarádství
- tolerance k jiným lidem a kulturám, empatie
- jsem chodec, cyklista

c) *Tématický okruh „Lidé a čas“*

- lidové zvyky a tradice
- poznávání historie a kulturních tradic města, regionu a ČR
- stánky kultury
- režim dne

d) *Tématický okruh „Rozmanitosti přírody“*

- Země - planeta Sluneční soustavy
- člověk součást přírody
- ekosystémy a rovnováha v přírodě
- ekologické chování člověka

2) Oblast „Člověk a jeho zdraví“

- základní poznání člověka
- prevence, ochrana a zodpovědnost za vlastní zdraví, základy první pomoci
- individuální činnosti spojené s pohybem

3) Oblast „Člověk a svět práce“

- základní pracovní dovednosti a návyky
- technika jako součást lidské kultury
- duševní a fyzická práce, forma seberealizace

4) Oblast „Umění a kultura“

- základní směry umění, hierarchie hodnot, kultivovaný projev
- seberealizace a rozvoj tvůrčího potenciálu
- tvořivý přístup ke světu, estetické prostředí okolí

5) Oblast „Jazyk a jazyková komunikace“

- tvorba pro děti
- slovní zásoba
- dramatické umění

Průřezová témata:

výhody

nevýhody

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- osobnostní, morální a sociální rozvoj
    - zájmové kroužky
      - propagace ŠD
      - trávení volného času
      - vytváření mezili.vztahů
    - skup. práce
    - seberealizace, prožitkovost
    - poznávání, zachování a předávání kult.dědictví
    - vystoupení na akcích města
    - reprezentace a propagace mateřského města
  - karneval ŠD
    - propagace ŠD
    - skup.práce
    - prožitkovost
  - zábavné odpoledne
    - prožitkovost
    - kamarádství
    - spolupráce
  - setkání s rodiči
    - propagace ŠD
    - poznání práce v ŠD
    - vztah dítě, rodič, družina
    - citové vazby v rodině
    - prožitkovost
- prostory
  - vyšší finanční nároky
  - organizačně náročné
  - organ.náročné
  - čas.nároky
  - organ.náročné
  - finanč.nároky

Výchova demokratického občana (VDO)

- vlastenectví
- spoluúčast na městské výstavě lidových tradic
  - propagace ŠD
  - finanč.náročnost
  - skup. práce
  - časová náročnost
  - prožitkovost
  - zapojení do života města

Environmentální výchova (EV)

- vztah člověka k přírodě – úklid okolí ŠD
  - skup. práce
  - přístup veřejnosti
  - seberealizace ke svému okolí
  - sounáležitost ke svému městu

7) Metody a formy výchovně-vzdělávací práce

- Slovní: beseda, vysvětlování, instruktáž, diskuse, přednáška, kompozice, rozhovor, vyprávění, komunitní kruh, četba, pochvala, sebehodnocení, vzájemné hodnocení, rébusy, křížovky, práce s textem, knihou, kvízy, poslech, soutěže, říkadla, zpěv, jazykové didaktické hry, psychomotorické hry, scénky a dramatizace
- Názorné: exkurze, prohlídky, návštěva kulturních akcí, soutěže, sportovní a pohybové hry, dramatizace, vycházky, projekty, výzkum, experiment, výtvarné práce, tance, hra na hudební nástroj, rytmická cvičení, práce na počítači, konstrukční a smyslové hry, skupinová práce, pracovní listy, pozorování předmětů a jevů, manuální činnosti – stříhání, lepení, kreslení, malování, modelování, ilustrace; pantomima, práce s kompasem, projekce, videonahrávky, DVD nahrávky, sbírky a ukázky pohlednic a fotografií, plakáty, pokusy, výzdoba prostor, společná setkání, posezení a besídky

8) Evaluační plán

Hodnotící kritéria

- Podmínky činnosti
  - uspořádání a vybavení prostor ŠD
  - personální stav ŠD
  - organizace činnosti v ŠD
  - zajištění BOZP
- Četnost hodnocení
  - týmové hodnocení během školního roku na schůzkách MS ŠD dle potřeby
  - individuální sebehodnocení vychovatelek
- Prezentace ŠD na veřejnosti a spolupráce se zákonnými zástupci, vedením školy a třídními učiteli